

Prof. dr hab. Sławomir Kamiński
Dziedzina - sztuki muzyczne, Dyscyplina-instrumentalistyka
Akademia Muzyczna im. I.J.Paderewskiego w Poznaniu
e-mail:

Poznań, 6.02.2023

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuk muzycznych
w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka Pana dr Daniela Prajznera**

Zlecniodawca

Rada do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, pismo z dnia 12.12. 2022 na podstawie art.221 ust.4 i 5 ustawy z dnia 20.07 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie o powołaniu komisji habilitacyjnej.
Do pisma została dołączona następująca dokumentacja(pendrive):

- kopia postanowienia Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im.K.Pendereckiego w Krakowie
- wniosek przewodni habilitanta o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego(skan)
- dane wnioskodawcy
- kopia dokumentu potwierdzająca posiadanie stopnia doktora(skan)
- autoreferat
- wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny
- 2 CD pt. *Déjà vu* wyd.: Honewit Jacek Wawro; ISBN 978-83-67055-07-9.
- zeskanowane oświadczenia współwykonawców dzieła artystycznego

Podstawowe dane o kandydacie

- 2008; magister sztuki, specjalność: gra na organach, Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny.
- 2010 master of music, specjalizacja: organy, Conservatorium van Amsterdam (Holandia).
- 2017 doktor sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka, Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny, tytuł pracy doktorskiej: *Sztuka rejestracji utworów organowych Maxa Regera na przykładzie wybranych dzieł kompozytora inspirowanych chorałem.*
- 2007 - Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. Artura Malawskiego w Przemyślu,
nauczyciel stażysta (2007–2009),
nauczyciel kontraktowy (2009–2014),
nauczyciel mianowany (2014–2018),
nauczyciel dyplomowany (2018–obecnie).
- Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie,
asystent stażysta (2007–2008),
asystent (2008–2019),
adiunkt (2019–obecnie).
- 2019 – 2021 Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej w Krakowie;
wicedyrektor.

OCENA AUTOREFERATU

Dr Daniel Prajzner przedstawia w autoreferacie swoją drogę artystyczną, naukową i pedagogiczną wskazując na najważniejsze dokonania w okresie przed uzyskaniem stopnia doktora jak również po tym fakcie. Jako najbardziej znaczące, oryginalne osiągnięcie artystyczne w rozumieniu Ustawy o stopniach i tytule naukowym artysta wskazuje nagranie CD pod tytułem *Déjà vu*. Autor przedstawia ideę powstania i źródła inspiracji projektu oraz uzasadnia wybór repertuaru. Założonym i zrealizowanym przez Habilitanta celem pracy badawczej jest pastisz, jako gatunek intertekstualny. Nawiązania do stylu dawnych mistrzów interesowały Daniela Prajznera już wcześniej, szczególnie w twórczości organowej Maxa Regera.

Reger umiejętnie łączył klasyczne, organowe formy polifoniczne, zasady retoryki i symboliki barokowej z indywidualnym językiem muzycznym a jego fascynacja Bachem jest rozpoznawalna w większości jego najwybitniejszych dzieł. Daniel Prajzner zauważa, że „idea Maxa Regera nie było dosłowne naśladowanie stylu lipskiego kantora. Używał on jedynie pewnych analogii, mając na celu m.in. pobudzenie zainteresowania muzyką geniusza baroku”. Autor odwołuje się w swych rozważaniach do Ryszarda Nycza, polskiego historyka i teoretyka literatury, który pojęcie pastiszu wywodzi z okresu klasycyzmu, kiedy to trafiło do pism z zakresu poetyki w dziedzinie sztuk plastycznych.

Habilitant opisując projekt nagrania dzieła wykorzystuje zasadę porządku i konstrukcji przemowy Marka Fabiusza Kwintyliana, żyjącego w pierwszym wieku naszej ery retora, autora składającego się z dwunastu ksiąg dzieła *Kształcenie mówcy (Institutio oratoria)*. W tym przypadku chodzi o zdefiniowanie procesu powstania dzieła artystycznego, zarówno w kontekście pomysłu - tematu, wyboru programu jak i samej realizacji artystycznej. Bliskie autorowi są również określone przez Kwintyliana główne zadania mówcy: nauczanie, wzruszanie i wywoływanie przyjemności estetycznej u słuchacza i ich znaczenie dla sztuki muzycznej.

Zasadniczą ideą powstania płyty *Déjà vu* było zainspirowanie słuchacza do uważnej recepcji dzieł muzycznych powstałych w okresie od XVIII do XXI wieku w kontekście ich odwołań do twórczości Bacha, Haendla, Beethovena i Mozarta. Biorąc pod uwagę materię dźwiękową projektu wydaje się, że tytuł *Déjà vu* należy rozumieć bardziej symbolicznie, gdyż odnosi się on do wrażeń *par excellence* wizualnych a nie brzmieniowych, co oczywiście miałoby sens podczas analizy partytur wykonywanych dzieł... Bardziej adekwatny tytuł powinien brzmieć *Déjà entendu*. W dalszej części autoreferatu Habilitant opisuje dokładnie utwory, które składają się na dzieło artystyczne, pod względem formy, faktury, języka muzycznego, zagadnień wykonawczych oraz sposobu wykorzystania inspiracji historycznych, czyli różnorodnych form pastiszu.

OCENA DZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

PŁYTA CD pt. *Déjà vu*

Zrealizowane oryginalne osiągnięcie artystyczne, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2c ustawy

wykonawcy:

Daniel Prajzner – organy,

Airis String Quartet: Aleksandra Czajor Kowalska – I skrzypce,

Grażyna Zubik – II skrzypce,

Malwina Tkaczyk – altówka,

Mateusz Mańka – wiolonczela

Program:

HENRYK JAN BOTOR (1960–)

Koncert organowy „Hommage a Haendel”

(opr. na kwartet smyczkowy i organy: D. Prajzner)

JOHANN LUDWIG KREBS (1713–1780)

Preludium i fuga C-dur Krebs-WV 400

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750) / MAX REGER (1873–1916)

Inwencja B-dur BWV 785

JOHANN GOTTFRIED WALTHER (1684–1748)

Fuga F-dur LV 124

SIGFRID KARG-ELERT (1877–1933)

Fantazja op. 101 nr 9

ADOLF FRIEDRICH HESSE (1809–1863)

Preludium i fuga d-moll

ZSOLT GÁRDONYI (1946–)

Mozart Changes

RENĀTE STIVRINA (1985–)

Ludwig van/ludwig Fun

W nagraniu wykorzystano organy firmy Flentrop z roku 1956, translokowane z Amsterdamu do kościoła pw bł. Anieli Salawy w Krakowie. Podany przez autora program nagranych dzieł artystycznego zgodny jest z materiałem zarejestrowanym na płycie ale książeczka dołączona do CD zawiera jeden błąd w opisie kolejności utworów: Preludium i Fuga d-moll Adolfa Hessego jest podane jako piąty utwór a Fantazja Karg – Elerta jako szósty, co nie jest zgodne z kolejnością w nagraniu.

Jakość nagrania oraz strona edycyjna są w pełni profesjonalne. Brzmienie organów oraz kwartetu smyczkowego jest spójne i dobrze zbalansowane. Instrument Flentropa świetnie sprawdza się we wszystkich utworach stanowiących dzieło artystyczne. Daniel Prajzner to artysta wszechstronny, o doskonałym warsztacie instrumentalnym, wrażliwy na barwę

i świadomy znaczenia artykulacji organowej w różnych konwencjach stylistycznych. W Koncercie organowym „Hommage a Haendel” Henryka Batora zwraca uwagę doskonałą współpracą solisty z zespołem instrumentalnym, widoczna w spójnej artykulacji, właściwych proporcjach brzmieniowych i precyzji muzycznej interakcji. Jedynie w części drugiej utworu występują miejsca, gdzie partia kwartetu wydaje się być zbyt intensywna w stosunku do fletowej registracji organów i to w sytuacji, gdy smyczki pełnią rolę uzupełnienia harmonicznego. Z kolei w części trzeciej widoczna jest niespójność temp w partii concertino i kwartetu, szczególnie w wejściach zespołu po odcinkach organowych. Preludium i Fuga C-dur Johanna Ludwiga Krebsa pokazuje profesjonalizm organisty w zakresie artykulacji, agogiki i akcentuacji, zarówno w partii manualu jak również pedału. W Inwencji B-dur Regea-Bacha partia głosu pedałowego brzmi ciemno i mało czytelnie, ale zapewne powodem jest tu charakter głosu 16' w organach Flentropa.

Fuga Walthera nie budzi zastrzeżeń - nieskomplikowana faktura, odpowiednia registracja i precyzyjne wykonanie oddają w pełni charakter utworu. Doskonale brzmi Fantazja Siegfrieda Karg-Elerta, w której narracja zachwyca wdziękiem i klasyczną elegancją. W Preludium i Fudze d-moll Adolfa Hesse organista wykorzystał pełne, nasycone brzmienie organów dzięki użyciu głosu 16' w manuale, doskonale oddające monumentalny, surowy w wyrazie charakter kompozycji. W *Mozart Changes* Zsolta Gardonyi Habilitant niezwykle kunsztownie i ze smakiem buduje muzyczną ekspresję w oparciu o zniuansowaną artykulację i zróżnicowane brzmienie. Artysta bawi się wręcz barwą, wykorzystując w pełni możliwości organów Flentropa. Szczególnie pięknie brzmi głos Dulcjan 8' z II manualu ale również inne pomysły barwowe wskazują na dobry gust, kulturę i wysublimowany smak wykonawcy. Pojawiające się w utworze rytmy swingujące Habilitant realizuje z wyczuciem, bez przerysowań a nawet z lekkim dystansem, co przydaje kompozycji w pełni artystycznego wymiaru.

Ostatni utwór *Ludwig van/ludwig Fun* autorstwa Renate Stivry nosi cechy persyflazu, co doskonale jest widoczne zarówno w samej materii dzieła jak również w jego wykonaniu przez dr Daniela Prajznera i Airis String Quartet. Kompozycja ta to niezwykle interesująca wizja twórcza, swoista próba polemiki poprzez interakcję z wielkim Beethovenem - nieco sarkastyczna, miejscami dramatyczna, niekiedy liryczna, pełna ironii i groteski, ale zawsze intrygująca. Dużym wyzwaniem wykonawczym jest w kompozycji Stivry skomplikowana konstrukcja rytmiczna i zmienność tempa, z czym artyści poradzili sobie bez żadnych problemów. Zakończenie utworu jest zaskakujące – nagłe, jakby ze znakiem zapytania, domagające się kontynuacji...W wykonaniu tego utworu słychać doskonałą współpracę artystów, wrażliwość na brzmienie - jego jakość, skonstrastowanie i spójność zarówno w partii organowej jak również z udziałem kwartetu. Płyta CD pt. *Déjà vu* jest niewątpliwie oryginalnym przedsięwzięciem artystycznym, wskazującym nie tylko na wyobraźnię i kompetencje instrumentalne Habilitanta ale również na sprecyzowane zainteresowania twórcze, zdolność refleksji badawczej i dojrzałość muzycznej kreacji.

OCENA DOROBKU ARTYSTYCZNO-NAUKOWEGO

Ocenie podlega dorobek Habilitanta liczony od daty uzyskania stopnia doktora sztuk muzycznych, czyli 21.06.2016 roku.

Działalność artystyczna Kandydata obejmuje w tym czasie nagranie dwóch CD z solową muzyką organową oraz wykonanie 53 koncertów, w tym 9 recitali, na terenie Polski, a także za granicą – w Niemczech, Włoszech, na Ukrainie i Białorusi. Artysta uczestniczył w prestiżowych festiwalach muzyki organowej, do których niewątpliwie zaliczyć należy: Międzynarodowy Festiwal Zaduszki Organowe im.J.Jargonia w Krakowie, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w Leżajsku, Staromiejskie Koncerty Organowe na organach F.Ladegasta w Poznaniu, recital w Sali Filharmonii Charkowskiej.

Aktywność artystyczna Habilitanta w okresie po uzyskaniu stopnia doktora obejmuje głównie działalność kameralną z udziałem Tomasza Ślusarczyka – trąbka i Wiktorii Olesińskiej – sopran ale również solową, w formie recitali. Oczywiście należy zauważyć i docenić działalność Habilitanta na innych polach – jako uczestnika projektów naukowo-badawczych i wydawniczych, autora lub współautora publikacji oraz redaktora. Dotyczy to przede wszystkim działalności naukowej Salezjańskiej Szkoły Organistowskiej w Przemyślu.

REPERTUAR

Repertuar dr Daniela Prajznera, wskazany w wykazie koncertów obejmuje zróżnicowane formy muzyki organowej, w tym wymagające dzieła wybitnych kompozytorów, takie jak m.in.: Passacaglia BWV 582, Fantazja i Fuga g-moll BWV 542, Toccata i Fuga F-dur BWV 540, Toccata, Adagio i Fuga C-dur BWV 564, Preludium i Fuga e-moll BWV 548, Toccata dorycka BWV 538 J.S.Bacha, Fantazja f-moll, KV 608 W.A.Mozarta, III Sonata A-dur, IV Sonata B-dur, VI Sonata d-moll F.Mendelssohna, Sonata d-moll op.42 nr 1 A.Guilmana, Chorał E- dur C.Francka, Introdukcja i Passacaglia d-moll, Fantazja chorałowa „Wachet auf, ruft uns die Stimme” op.52, Fantazja i Fuga d-moll op.135 b M.Regera, III Symfonia organowa fis-moll L.Vierne’a, Preludium i Fuga H-dur op.7 nr 1 M.Dupre, VI Symfonia op.42 nr 2 Ch.M.Widora, Preludium i Fuga na temat A-L-A-I-N op. 7 M.Durufle, Preludium i Fuga B-A-C-H F.Lisza. Obserwując programy solowych koncertów Habilitanta w okresie od ukończenia studiów do roku 2022 należy stwierdzić, że w ostatnich latach artysta często powtarza utwory wykonywane wcześniej i tym samym stanowiące jego zasadniczy „kanon repertuarowy”, co oczywiście nie jest zarzutem. Ze wszech miar wskazane jest jednak poszerzanie repertuaru, gdyż wpływa to na rozwój artystyczny a także wzbogaca dorobek każdego ambitnego artysty i pedagoga.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Aktywność dydaktyczna a tym samym dorobek w tym zakresie są w działalności Kandydata związane z pracą w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Artura Malawskiego w Przemyślu oraz Katedrze Organów Akademii Muzycznej w Krakowie. Zatrudnienie na stanowisku asystenta w klasie pani prof. Mirosławy Semenjuk – Podrazy pozwoliło Kandydatowi na zdobycie dużego doświadczenia pedagogicznego, niezbędnego w indywidualnym prowadzeniu zajęć ze studentami klasy organów. W roku 2019 po uzyskaniu stopnia adiunkta artysta prowadzi samodzielne zajęcia gry organowej w ramach specjalności Muzyka Kościelna. Daniel Prajzner, jako nauczyciel gry organowej w szkole muzycznej w Przemyślu, wykształcił liczne grono młodych artystów, spośród których wielu kontynuowało swoją edukację w Akademii Muzycznej w Krakowie. Artysta prowadzi liczne warsztaty instrumentalne, kursy mistrzowskie, konsultacje metodyczne oraz wygłasza referaty dotyczące zagadnień dydaktycznych, zarówno w kraju jak i za granicą – na Białorusi (2020, 2021), Ukrainie (2018, 2019), w tym na wyższej uczelni artystycznej, jaką jest Ługańska Narodowa Akademia Kultury i Sztuki z siedzibą w Kijowie (2018).

Jako opiekun Organowego Koła Naukowego Zecer inicjuje i organizuje ciekawe projekty, takie jak seminaria, koncerty, wyjazdy naukowe ze studentami do innych uczelni. Do działalności dydaktycznej zaliczyć należy również uczestnictwo w jury konkursów muzycznych, wśród których należy wymienić:

- Ogólnopolski Konkurs Organowy im.B. Rutkowskiego w Krakowie (2019),
- Akademicki Konkurs Organowy Romuald Sroczyński in memoriam (2020),
- Ogólnopolski Konkurs Organowy im. A. Hildebrandta w Pasłęku (2021).

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA I POPULARYZATORSKA

Dr Daniel Prajzner jest inicjatorem reaktywacji dawnej Salezjańskiej Szkoły Organistowskiej w Przemyślu (1916–1963). Dzięki jego zabiegom oraz na podstawie autorskiej koncepcji merytorycznej latem 2018 roku została powołana fundacja salezjańska, której celem jest prowadzenie działalności dydaktycznej, artystycznej, naukowej, publicystycznej i bibliotecznej. Będąc nauczycielem akademickim Habilitant wykazuje się dużą aktywnością jako opiekun kół naukowych, sekretarz i członek komisji egzaminacyjnych w postępowaniach rekrutacyjnych na studia, członek zespołu roboczego ds. programowych. Pełni funkcję wicedyrektora w Międzyuczelnianym Instytucie Muzyki Kościelnej, który współtworzą Akademia Muzyczna i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Bardzo ważnym obszarem aktywności Habilitanta są projekty translokacji i renowacji organów. Obecnie Daniel Prajzner realizuje projekt renowacji z częściową rekonstrukcją organów firmy O. Rieger z 1925 roku znajdujących się w kościele salezjanów pw. św. Józefa w Przemyślu.

KONKLUZJA

Praca habilitacyjna dr daniela Prajznera spełnia wymagania art.219 ust.1 pkt 2 ustawy PoSwiN z dnia 12 lipca 2018 roku. Popieram wniosek o nadanie panu dr Danielowi Prajznerowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne.

A handwritten signature in black ink, reading "Paweł Kamiński". The signature is written in a cursive, flowing style with a large initial 'P'.